

Rạp Hưng Đạo Ngày Xưa

Năm 1940 tại góc đường Général Marchand và Gallieni (Nguyễn Cư Trinh và Trần Hưng Đạo ngày nay) thường ngày có một cậu con trai khoảng 18 - 20 tuổi ngồi cặm cùi sửa vá xe đạp bên vệ đường. Thời đó người dân chính gốc thành phố còn thất nghiệp dài dài, nói chi đến những dân nhập cư từ tỉnh thành xa, do đó người ta xem việc một thanh niên sửa xe như vậy là chuyện bình thường. Những người lui tới con đường đó, nhất là những khách từng đôi ba lần đem xe đến sửa thấy một chàng trai hiền hậu dễ thương làm việc chăm chỉ cẩn thận. Xe hư đâu sửa đó, bảo đảm tốt, tiền công lại vừa phải. Đôi khi đối với những khách lớn tuổi cậu ta còn sửa miễn phí “để làm quen”. Lâu dần, khách hàng càng lúc càng đông, thậm chí có người bị hư xe ở tuốt xa cũng ráng dẫn xe tới để cậu ta sửa. Chàng trai ấy tên là Niệm.

Một năm sau ngày ra nghề người ta thấy chỗ bức tường phía sau lưng anh thợ sửa xe ngồi treo lủng lẳng vài chiếc võ, ruột xe đạp, và một ít những phụ tùng khác. Anh thợ nói là “để khi nào khách cần thì mình có đồ thay liền”. Thời đó không có chợ trời bán phụ tùng xe đạp và các loại phụ tùng cũng không được bày bán khắp nơi như ngày nay, cho nên việc phục vụ linh hoạt của cậu Niệm được bà con chiếu cố hết mình. Hai năm sau, khách hàng lại nhìn thấy có thêm một hai chiếc xe đạp ráp sẵn dựng ở đó. Cậu Niệm lại giải thích “ráp sẵn để nếu bà con nào cần thì bán với giá phải chăng”. Bởi sẵn có uy tín, xe của cậu ráp đến đâu bán được đến đó.

Khi Nhật đảo chính Pháp, trong khi Sài Gòn hoảng loạn vì phi cơ đồng minh dội bom, dân chúng lo chạy tản cư thì tại góc đường đó chàng trai sửa xe vẫn bám trụ với 4 chiếc xe đạp mới ráp và một thùng phụ tùng mới. Với cậu giữa cái chết do bom đạn và chết đói, cậu sợ chết đói hơn; vả lại cậu trai nghèo này hình như còn nuôi trong đầu một hoài bão. Chiến tranh thế giới thứ hai vừa kết thúc, người ta ngạc nhiên thấy chàng trai đó đứng ra thuê hẳn một góc nhà nơi suốt mấy năm qua cậu ta vẫn ngồi phía trước hành nghề và trưng bảng hiệu: “*Nguyễn Thành Niệm, sửa xe và bán phụ tùng xe đạp*”. Do khéo dành dụm trong nhiều năm qua, anh chàng đã có đủ vốn để “dựng tiệm”. Cậu tâm sự với những người quen biết “*Cái nghèo nó làm cho mình phải bỏ dở chuyện học hành, mà không học thì khó bề lập thân. Bây giờ chỉ có một cách là phải chí thú làm ăn, phải đi lên bằng con đường làm thương mại...*”.

Năm năm sau, đầu thập niên 50, cả một dãy phố từ đầu đường Nguyễn Cư Trinh chạy dọc theo đường Trần Hưng Đạo đến gần đường hẻm Nguyễn Văn Dực, đã rơi vào tay một chủ là ông Nguyễn Thành Niệm. Nguyễn Thành Niệm đã trúng nghề buôn bán phụ tùng xe đạp là chính nhưng phải kể đến yếu tố cần kiệm và óc nhạy bén thăm dò thị trường. Chỉ trong vòng 10 năm, từ một anh chàng sửa xe đạp tầm thường, Nguyễn Thành Niệm tậu được đến gần 30 căn phố mặt tiền đường Gallieni (Trần Hưng Đạo). Có người nói, sở dĩ Nguyễn Thành Niệm mua được nhiều nhà như thế là bởi vì thời đó mọi người vừa trải qua một giai đoạn khủng hoảng kinh tế do chiến tranh gây ra, ai cũng bị lung lạc tinh thần, bán nhà cửa để về quê hương sinh sống nên giá nhà rẻ, và Nguyễn Thành Niệm đã chớp thời cơ.

Con đường “tiến thân” của Nguyễn Thành Niệm mở rộng thêm. Anh ta chuyển sang kinh doanh cả phụ tùng xe gắn máy, xe hơi, máy móc cơ giới nói chung. Một công ty nhập khẩu phụ tùng xe và máy móc đủ loại hình thành: Công ty Indo-Comptoir của Nguyễn Thành Niệm cuối thập niên 50 là một trong 10 công ty xuất nhập khẩu phụ tùng xe cơ giới lớn nhất Sài Gòn, có chi nhánh ở khắp miền Nam, vươn cả sang tới Nam Vang, Vientiane và Pakse (Lào). Nguyễn Thành Niệm trở thành một tỷ phú.

Đầu thập niên 60, tại dãy phố góc đường Nguyễn Cư Trinh – Trần Hưng Đạo, cạnh trụ sở của công ty Nguyễn Thành Niệm, người ta thấy mọc lên một toà nhà đồ sộ với bảng hiệu rất nổi nơi mặt tiền: Rạp hát

Hưng Đạo. Thì ra, đúng nơi mấy chục năm trước Niệm ngồi sửa xe đạp, giờ đây đã được dựng lên một rạp hát lớn nhất thành phố mà chính ông làm chủ. Có lần Nguyễn Thành Niệm nói với bạn bè “*Cuộc đời cũng giống như một sân khấu, mình cố làm sao cho sân khấu càng rộng rãi thì càng hay...*”